

Aluepalveluohjelman ehdotuksen Kerro Pois! – keskustelutilaisuudet, haastattelukirjaukset

Kerro Pois! -tilaisuuksissa esiteltiin ja kerrottiin aluepalveluohjelmasta sekä kirjattiin haastatteluja lomakkeeseen, joka on tämän tiedoston lopussa sivulla 21. Tässä tiedostossa on kaikki kirjaukset, jotka tilaisuuksissa on tehty. Kirjauksista on tehty erillinen kooste.

Kerro Pois! -tilaisuudet

17.5. klo 10–14 Iloinen päivä –perhepuistossa, Launeen perhepuisto, Kaarikatu 26 (sivu 4)

17.5. klo 12–15 Kivijärven tapahtuma, Kivijärven kylätalo (sivu 5)

19.5. klo 17–19 Patomäen kentän avajaiset, Porvoonjoentie 12 (sivu 8)

28.5. klo 17–19 Salpausselän seurakunnan kevättapahtuma, Sarvikatu 9 (sivu 12)

11.6. klo 15–18 Kiusaamisen vastainen tapahtuma, Launeen perhepuisto, Kaarikatu 26 (sivu 15)

Lisäksi **3.5.** Kerro Pois! tilaisuudessa Koko perheen kevättapahtuman yhteydessä Rakokiven kulttuuripuistossa haastateltiin kuntalaisia aluepalveluohjelman teemoihin liittyen (sivu 18).

Asukastilaisuudet

12.5. klo 17–19 Nastolan asukasilta, Rakokiven monitoimitalo Loisto (sivu 2)

9.6. klo 17.30–19.30 Avoin asukasilta Palvelutorilla, kauppakeskus Trion 2. kerroksessa

- erillinen kooste ja kirjaukset

Nastolan asukasilta 12.5.2026

Tilaisuus ei ollut virallisesti listattu aluepalveluohjelman osallisuustilaisuudeksi, mutta koska kaupunkiympäristön palvelualueen tilaisuus ajoittui juuri ohjelman ehdotuksen julkistamista seuraavalle viikolle, oli tarpeen olla paikalla vastaamassa kysymyksiin. Koko tilaisuuden kooste [Nastolan asukasillassa keskusteltiin oman asuinalueen arjesta ja tulevaisuudesta - Lahti](#)

Kommentit asukasillasta

2. Kun lasten määrä vähenee Lahdessa ja päiväkoteja tai kouluja joudutaan pohtimaan myös tilojen kunnon takia uudelleen, mikä on sinun mielestäsi kaikkien tärkeintä?

- lasten hyvinvoinnin kannalta paras vaihtoehto olisi korjata olemassa olevat rakennukset ja ylläpitää pienempiä kouluyksiköitä. Se olisi hyvä myös opettajien jaksamisen ja hyvinvoinnin kannalta. Oppimistulokset on saatu hyvin pudotettua valtavissa yksiköissä. Ei hyvä. (M+N 65v)

3. Mikä asia sinun mielestäsi pitäisi painaa eniten, kun kaupunki tekee näitä päätöksiä? Miksi juuri se?

- kustannusten säästö kohteista koulut. Rahaa menee Lahdessa niin paljon joka paikkaan, lähes hömpötykseen. (M+N 65v)

4. Palvelukokemukset

Millaisia kokemuksia sinulla on oman asuinalueesi palveluista arjessa?

Onko jokin palvelu, josta olet erityisen huolissasi nyt tai tulevaisuudessa?

Entä onko jokin palvelu tai asia, joka toimii mielestäsi erityisen hyvin tai ilahduttaa?

- palvelut? no, ehkä käytän jonkin verran terveystieteiden keskuksen, mutta en kovin mielelläni. olen huolissani tkn tasosta. nykyinen tk varmasti muuttuu ”pisteeksi”. Mitä tarkoittaa lääkäri käy kerran viikossa? Kuitenkin aika iso väkimäärä käyttää tkta. (M+N 65v)

5. Asuinalueiden eriytyminen

Kun puhutaan asuinalueiden eriytymisestä, mitä se sinun mielestäsi tarkoittaa

Lahdessa? Mitä kaupunki voisi mielestäsi tehdä, jotta eriytymistä voitaisiin vähentää?

- kaupungin pitää järjestää enemmän esim. tapahtumia eri kaupunginosissa säännöllisesti. esim. kulttuuri, urheilu. kaupungin tulisi hyödyntää enemmän myös Pajulahden urheiluopistoa! (M+N 65v)

Muut kommentit (kirjattu keskusteluista)

- koulujen saavutettavuuskartassa vuodelta 2026 Kirkonkylän koulun osalta pitäisi olla valkoinen alue

- vaihtakaa Erstan päiväkodin lämmitysmuoto, ilmastointi kuntoon. Älkää pilatko luonnonmukaista pihaa
- kirkonkylän koulun leikki- ja pelialueet välineineen säilytettävä
- kerhotiloja Villähteelle koululle
- kirkonkylälle harrastustiloja, Wellamo-opiston toiminta säilytettävä
- oli käsitys, että toimikunta vaikuttaisi vielä Kirkonkylän koulun kohtaloon
- Koulu ja päiväkotiki Rakokivessä liian täysiä!!!
- lisää aikuisten liikuntavälineellisiä urheilupaikkoja esim. puistoihin. Nastolaan enemmän mahdollisuuksia viettää aikaa luonnossa ja järvien rannoilla. Vertaa vaikka Heinola ja Lahden satama.
- Yläkoulun sijoittuminen Rakokiveen herätti keskustelua. Osa halusi sijoittaa yläkoulun Kirkonkylälle, osasta Rakokivi on hyvä paikka jatkossa yläkoululle.

Kerro Pois! – keskustelutilaisuus 17.5.2026

Iloinen päivä –perhepuistossa

Eniten keskusteluttivat Kasakkamäen koulun tulevaisuus ja sitä varten oli erityisesti tultu tapahtumaan kertomaan omat kommentit ja näkemykset. Kumppanuuspöydän jäsenet olivat kiinni toisissa tehtävissä ja kirjauksia tuli vain kahdesta keskustelusta.

Kasakkamäen koulua koskevat kommentit:

- Pariskunta, n. 35–40-vuotias mies ja nainen

Kohteen nimi: Kasakkamäen koulu

Pariskunta toivoo, että lähikoulu säilyy. Ovat sitä varten aikoinaan muuttaneet alueelle, että hillitynkokoinen koulu on lähellä. Koulun mahdollinen lakkauttaminen koetaan epärealistisena ja palvelunmenetyksenä, kun se on aikoinaan ollut kriteeri alueelle muuttamiseen. Kun koulu lakkautetaan, niin alueen liikuntamahdollisuudet myös lähtevät samalla pois ja siitäkään ei tykätä.

Kärpäsen koululla on kuultu olevan myös sisätilaongelmia, joten remontointia sekin rakennus vaatisi. Kärpäsen koululla on muutoinkin ilmapiiri ja muita haasteita, ja paikan ei koeta tästä syystä olevan mukava paikka työskennellä tai opiskella. (ongelmanuoret)

Riihelästä kulkeville Kärpäsen koululle on suuri mäki, joka on haastava pienten lasten kulkea. Osa on suunnitellut koulun vaihtamista Hollolan puolelle, jos Kasakkamäen koulu lakkautetaan.

- Mies, n. 40-vuotias

Kohteen nimi: Kasakkamäen koulu

Harmittaa hirmuisesti, kun nimenomaan koulun vuoksi on alueelle muutettu.

- Nainen, n. 35–40-vuotias

Kohteen nimi: Kasakkamäen koulu

Koulu ja sen positiivinen maine ovat olleet ne valttikortit, joiden vuoksi Lahti on houkuttanut. Nyt vedetään ikään kuin matto jalkojen alta. Tuntuu osittain huijaukselta. Saadaan alueelle ja sitten viedään palvelu pois, millä on alueelle "houkuteltu".

Voisiko koulun lakkauttamista hoitaa jotenkin osissa, ettei tehtäisi kerta heitolla?

Kerro Pois! – keskustelutilaisuus 17.5.2026

Kivijärven tapahtuma

2. Kun lasten määrä vähenee Lahdessa ja päiväkoteja tai kouluja joudutaan pohtimaan myös tilojen kunnon takia uudelleen, mikä on sinun mielestäsi kaikkien tärkeintä?

- pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä (2xN 80+ v, M+N 75+ v, N 73 v, N 86 v, M 74 v, M40v, M47v, N50+v)
 - yhteiset juhlat koulussa luovat yhteisöllisyyttä (2xN 80+)
 - pienet ryhmät tärkeää. iso ryhmä ei sovi kaikille => kaikkien oppimiseen vaikuttaa
- nuoret ja vanhat toimivat yhdessä. Tulee tärkeä ja elävä olo. Oppivat toisiltaan (N 60+ v)
- Korjata olemassa olevia rakennuksia, jos se on turvallista ja taloudellisesti järkevää (M+N 75+ v, N 73 v, N 86 v, M 74 v, M47v, N50+v)
- turvata lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat, vaikka se tarkoittaisi pidempiä matkoja (14v)

3. Mikä asia sinun mielestäsi painaa eniten, kun kaupunki tekee näitä päätöksiä?

- alueen elinvoima ja yhteisöllisyys (2xN 80+ v, N 73 v, N60+v)
 - lisäksi liikkuminen mahdolliseksi: palveluliikenne ja linja-autot 2xN 80+ v
- Hollannista muuttanut, miten tuoda ajatuksia esiin (kielitaito haastaa). Miten osallistua. Keskusteltiin yhdistykset, harrastukset, poliitikkoihin yhteys, kääntäjän käyttö N 60+ v)
- Lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat (M+N 75+ v, N 86 v, M 47v)
- Kaupungin taloudellinen kestävyys (M+N 75+ v, M 74 v)
- Alueellinen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus (N 73 v, 14v)
 - et luokkakoot olis suht samankokoiset joka paikassa ”et saa opittua saman ku muutkin”. Kun on 1 ope, vaikea oppia. Moni tarvitsisi enemmän apua, jotta voisi oppia. Erityisope on vähän aikaa, ei riittävästi. Tarve olisi melkein aina. (14 v)
- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen laatu (N 86v, M 74 v)
- Arjen sujuvuus ja kohtuulliset matkat (M47v)

Kohde 9: Saksalan uimahalli suljetaan vesiliikuntakeskuksen valmistuessa

- uusi uintikeskus pötkö idea. ei saa lakkauttaa Saksalaa (N 86 v)

Asuinalueiden eriytyminen

- Palveluiden katoaminen. Kyydin puute tekee mahdottomaksi uimahallissa käymisen autottomalle (2xN 80+ v)
- Kiinteistöverojen tarkastelu tärkeää (N 73 v)
- palveluiden saatavuus alueellisesti erityisesti autottomille (N 86 v)

- huomioidaan kiinteistöveron maksaminen taajamien ulkopuolella => rahoille vastinetta. Kylätoiminnan mahdollistaminen avustuksin (M 74v)
- tärkeää huomioida palveluiden kokonaisuus perheiden näkökulmasta erityisesti reuna-alueilla (M 40v)
- pelkona kylän yhteisön hajoaminen kun kylän lapset käy eri kouluissa. kyläyhdistyksen toiminta auttanut yhteisen kokemuksen jatkumisessa (N50+v)

Onko jotain muuta, mistä haluaisit antaa palautetta?

- pyörätietä tarvitaan 140-tien viereen (M+N 75+ v)
- Kivijärven koulu mahdollisimman pienellä rahalla, koska ainoa tila alueella (N 73 v)
- kampus saisi olla niemessä (N86 v)
- kaupunki tulisi aktiivisesti vastaan Kivijärven kylätalon kaltaisen toimipisteen säilyttämiseksi (M 74 v)
- Liikkuvat palvelut (hva, pankki, kela, apteekki) (M 74 v)
- Kuntarajat ylitetään jatkuvasti arjessa. Tullaan tapahtumiin yms. Yhteistyötä tehdään rajojen yli arjessa. Rajat merkityksettömiä arjessa ihmisille (M40v)
- Myös yksityisten tontit esille kaupungin nettisivuille (M47v)
- tärkeää luonto ja lenkkipolut. Kylätalo on tärkeä paikka tavat ihmisiä. Omalla autolla kulkee. 500 m bussipysäkille rankka kauppakasseilla. (N60+)
- ei ole koulua, miksi lapsiperheet muuttaisi kylään? (pelko). Kokonaisvaltainen katsominen perheiden näkökulmasta esim. vuoroahoito tai työmatka suunta. (N50+v)
- opastaulu kivijärven kohdalla levähdyspaikalla kertoisi et ollaan olemassa. ennen oli taulu. olisi tärkeä (N40+v)
- 42 v
 - viikonloppuisin olisi hyvä olla busseja 2 vuoroa/tunnissa Lahdesta Holmantien suuntaan (Lahti-Heinola)
 - kaupungin tuettava lähitiloja, jotta lähiruokaa ostettaisiin enemmän (tapahtumia lähitiloille, puhtaan ruoan merkitys)
 - enemmän tapahtumia, virikkeitä ja urheilullista ilmaista ja edullista tekemistä eläkeläisille
 - Nastola elinvoimaiseksi. enemmän palveluita ja työpaikkoja Nastolaan
 - Lahteen kaivataan yhteisöllistä tekemistä
 - Lahden torin alueen toimintaa tuettava (bussit kulkemaan torin kautta! kauppahallin toimintaa mainostettava)
 - luontaista terveydenhoitoa kaikille saataville
 - kylpylä Lahteen
 - puuttukaa Lahden keskustassa käytävään huumekauppaan (huumeet pois kadulta, apua ja tukea nuorille)
- 68 v

- ruuhijärven nuorisotalolla kursseja kyläläisille (jumppa ym. yhteislaulua), lyhyt matka osallistua tilaisuuksiin
- Kivijärven koululle jumppaa ym. liikuntaa. Tilaisuuksia kyläläisille että kylässä olisi elämää.

Kerro Pois! – keskustelutilaisuus 19.5.2026

Patomäen kentän avajaiset

2. Kun lasten määrä vähenee Lahdessa ja päiväkoteja tai kouluja joudutaan pohtimaan myös tilojen kunnon takia uudelleen, mikä on sinun mielestäsi kaikkien tärkeintä?

- turvata lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat, vaikka se tarkoittaisi pidempiä matkoja sekä pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä (mies, n. 36 v.)
- lähellä, missä lähellä on. Hyväkuntoinen -> kuljetus oltava? Helppo? (kaksi naista 36–40 v.)
- sisäilmaongelmat huomioitava (nainen, n. 32 v.)
- ryhmäkoot/ hyvä että tukitoimiin panostettu, ei pitkiä matkoja kouluun (nainen, n. 35 v.)

3. Mikä asia sinun mielestäsi painaa eniten, kun kaupunki tekee näitä päätöksiä?

- arjen sujuvuus ja kohtuulliset matkat (mies, n. 36 v.)
- varhaiskasvatuksen ja opetuksen laatu (kaksi naista 36–40 v.)
- varhaiskasvatuksen ja opetuksen laatu/ tukitoimet (nainen, n. 35 v.)

Kohde 2: Lahden uimahallin suljetaan vesiliikuntakeskuksen valmistuessa

- Vaikka Lahden uimahallin suljetaan, on se silti positiivista, että saadaan monipuolisempaa tilalle. Olisi mahtava päästä vesiliikuntakeskuksessa uimaan myös ulkotiloissa vrt. maauimalat. (kaksi naista, 25–30 v.)
- Veden lämmittäminen on kallista ja nykyään on hankala saada treeni-/uintivuoroja halleista. Ei ole nytkään liikaa uimahalleja. Jos kaksi suljetaan ja yksi tulee tilalle, lisää se ahdinkoa asian suhteen enemmän. Vesiliikuntakeskus ei välttämättä vastaa tähän tarpeeseen/ ahdinkoon, mutta lisää varmasti Lahden vetovoimaa, jos vesiliikuntakeskus rakennetaan sellaiseksi. Eli asioita, joita lähiseudulla ei ole (vesiliikumäkiä, maauimala ulos jne.) Kokonaisuuden taloudellista puolta on hyvä miettiä. Tulisi tehdä enemmän tuottoa. (nainen, n. 44 v.)

Kohde 3: Mukkulan alueelle rakennetaan monitoimitalo

- rakennetaanhan monitoimitalo myös iltakäyttö huomioiden ja huomioidaanhan alueelle esiintyneet ilkvallat ja häiriökäyttäytymiset? (nainen n. 30 v.)
- Tehdäänkö monitoimitalo lasten vai asukkaiden tarpeisiin? Ketkä kaikki huomioidaan suunnitelmia tehdessä? Näiden kohderyhmien tarpeet tulisi olla etusijalla. (nainen, n. 44 v.)

Kohde 5: Ruoriniemen päiväkodin toiminta siirtyy Kivimaan monitoimitalon yhteyteen

- Kyseinen päiväkotitoimi on huonossa kunnossa, muutoksia tulee tehdä. Päiväkotitoimi ei saisi kuitenkaan olla parakkipäiväkotina Kivimaan koulun pihalla. Päiväkodin sijoittaminen Kivimaan koulun yhteyteen ei saisi myöskään viedä liikuntamahdollisuuksia koulun pihalta pois. Murrosikäiset eivät ole parhaita roolimalleja käyttäytymisen suhteen pienille lapsille. Sijoittelua on hyvä pohtia. (nainen, n. 43 v.)

Kohde 6: Herrasmannin päiväkodista luovutaan

- Ei ole hyvä juttu (mies, n. 43 v.)
- Monitoimitalon valmistuttua ymmärretään, että palveluja halutaan keskittää (mies ja nainen, n. 45 v.)

Kohde 7: Laune-Hennala päiväkotitoimi toteutetaan Hennalaan

- Positiivinen uutinen. Toiminta on tällä hetkellä parakissa ja on aika ankea niin sisältä kuin ulkoakin. (nainen, n. 30 v.)

- Tätä odotellessa. Nyt saanut eskaripaikan väärästä koulusta. Hurjia linjauksia tullut kaupungilta. (nainen ja mies, n. 40 v.)

Kohde 8: Asemantaustan päiväkodista luovutaan

- Kyseinen päiväkotitoiminta nyt vuoropäiväkotivirkkaa. Mihin siirtyy/sijoittuu vuoropäiväkotimahdollisuus? Asemantaustan päiväkotiin on päässyt hyvin julkisilla, kun on keskustan tuntumassa ja matkakeskuksen lähellä. (kaksi naista n. 35–40 v.)
- Kyseessä on vuoropäiväkotitoiminta, joka sijaitsee lähellä keskustaa hyvien liikenneyhteyksien päässä. Mihin vastaava palvelu siirtyy? Tällaista palvelua kuitenkin tarvitaan. (nainen, n. 42 v.)

Kohde 9: Saksalan uimahalli suljetaan vesiliikuntakeskuksen valmistuessa

- Saksalan uimahallin sulkeminen on harmillista. Kyseessä on mukavan pieni mukavankokoinen uimahalli hyvällä sijainnilla. Uimahalliin pääsee hyvin julkisilla. (nainen, n. 30 v.)
- miten käy lähiliikuntamahdollisuudelle, kun uimahalli lakkautetaan? (mies, n. 30 v.)
- ei haittaa, kunhan säilyy uintimahdollisuus kohtuuhintaisena. Ei ole käynyt uimahallissa paljon väkeä. (mies, n. 43 v.)
- Ei tarvitsisi lakkauttaa, jos ei ole erityistä syytä. Ei hirveästi tietoa uudesta vesiliikuntakeskuksesta. Panostetaan riittävästi niin, että saadaan muualtakin porukkaa. Vesiliikumäkiä ei ole ihan lähiseudulla. Välillä tulee käytyä Porvoossakin liukumäen takia. Jos investoidaan, niin tehdään sellaisia, jotka houkuttelevat kauempaakin. Vaikka investoinnit ovat isompia, niin hyötyä tulee. (mies, n. 38 v.)
- Saksalan uimahallia ei kannata sulkea. Eteläisen Lahden saavutettavuus kärsii. (mies, n. 36v.)
- asian suhteen pitäisi olla niin, että käyttöänsä loppuun asti käytettäisiin Saksalan uimahallia ja sitten vasta suljettaisiin. Samalla seurata käyttöastetta. Nähtäisiin siirtykö vesiliikuntakeskuksen tultua ja Lahden uimahallin sulkeuduttua kävijät mihin uimahalleihin. Pidettäisiin siis vesiliikuntakeskusta ja Saksalaa auki. Tärkeä olisi myös huomioida mm. koululaisten uinnit (missä ja miten hoidetaan) (nainen, n.28 v.)

Kohde 11: Kanervan päiväkodista luovutaan 2030-luvulla

- millainen on piha-alue keskustan alueella/ päiväkodeissa. Ylipäänsä päiväkotien tai koulujen pihoissa pitäisi mahdollistaa ja suosia luonnonmonimuotoisuutta. (nainen, n. 45 v.)
- Tällä hetkellä Lahden paras ja ihana päiväkotitoiminta. Vartiolaaksossa asutaan, mutta kuljetetaan lapsi tänne hoitoon. Päiväkodissa otetaan huomioon lapsi yksilöllisesti. (kaksi naista n. 25–30 v.)

Kohde 12: Kasakkamäen peruskoulu yhdistetään Kärpäsän peruskouluun

- ei saa yhdistää Kärpäsän kouluun. Turvallinen koulutie tulee säilyttää. Ei ole tietoa pysyvistä vaihtoehtoista. Pitää säilyttää. (mies, n. 38 v.)

Kohde 13: Kartanon koulun Kärrytien toimipiste ja Erstan päiväkotitoiminta uudistetaan samanaikaisesti peruskorjaten ja mahdollisesti osittain uutta rakentaen

- Erittäin hyvä suunnitelma! Ehdotuksena, että käyttäjäkuntaa ja henkilökuntaa osallistettaisiin suunnitelmissa, ja huomioitaisiin myös koulun ja päiväkodin ulkopuolisen käyttö suunnitelmissa. (nainen, n. 30 v.)

Kohde 14: Kehitetään liikuntapaikkojen hallinnointi liikuntapalveluille

- Asiassa on synergiaetua. Hallinnoinnin keskittämällä varmistetaan liikuntapaikkojen tasalaatuisuus. Lisäksi samassa kohteessa olevat liikuntapaikat huomioidaan

kokonaisuutena ja toisiaan tukevana asiana ja koko perheen liikuttajana esim. Patomäen jalkapallokentät ja ulkokuntosali ja uimaranta ja lähiliikuntapaikkayhdistelmä. (nainen, n. 35 v.)

Kohde S1: Tutkitaan mahdollisuudet sijoittaa Palvelutori vuoden 2029 jälkeen kaupunkikonserninen tiloihin

- Nykyinen Palvelutorimalli ei sovellu viranomaistyöhön. Sopii enemmänkin asukastapahtumiin ja kevyeen ohjelmaan. Jos tarvitsee työrauhaa ja asiakastapaamisten suhteen tiloja, tulisi toimintamalli olla erilainen. Uutta sijaintia suunnitellessa, tulee huomioida, että mitä palveluita ja toiminta Palvelutorimalli sisältää, pysäköintimahdollisuus tai julkisilla helppo päästä (hyvien liikenne yhteyksien päässä). Esim. Laune vaihtoehtona/ alueena hyvä. Bussit kulkee ja parkkitilaa on. (nainen n. 43 v.)

KOHDE S2: Tutkitaan mahdollisuudet sijoittaa yläkoulu ja nuorisotila Rakokiveen

- Keskitäminen on hyvä. Nastolan vetovoima kasvaa, mikä hieno juttu. (kaksi miestä, n. 33.34 v.)

Asuinalueiden eriytyminen

- tulisi tarjota kaiken tasoista asumista kaikilla asuinalueille (mies, n. 36 v.)
- koulutus/ koulujen resurssointi ja varhaiskasvatukset (kaksi naista 36–40 v.)
- yhteisölliset tapahtumat ja harrastustoiminta kaikille lapsille (nainen, n. 33 v.)

Onko jotain muuta, mistä haluaisit antaa palautetta?

- Metsien hoidosta on laitettu kaupungille viestiä ja saatu paluuviestinä, että asia on viety eteenpäin, mutta asia ei kuitenkaan ole käytännössä edistynyt tai ei ole tiedotettu sen tilannetietoja. Kirjanpainajat ovat tehneet valtavasti tuhojaan ja puut ovat pahimmassa tapauksessa kaatumassa vaarallisesti. (mies, n. 35 v.)
- Proomukadun päähän paremmat ja laadukkaammat ulkokuntosalilaitteet. Samantyyppiset, joita on nyt kaupungin lähiliikuntapaikoille asennettu (vastaavia kuin Patomäessäkin). Ankkurin rantabulevardilla liikkuu valtavasti ihmisiä, jolloin kyseiset laitteet olisivat aktiivisessa käytössä. (mies, n. 45 v.)
- Ankkurin alueelta hanhien häätö pois. Alueen viheralueilla tai rannassa ei ole oleskella, kun ovat yltä päältä hanhen kakassa. (mies, n.45 v.)
- Paavolan jalkapallokenttä on huonossa kunnossa ja pysäköinti on rajallinen (ja maksullinen). (mies, n. 45 v.)
- Tonttilan hiihtoladut ovat olleet hyvässä kunnossa, kiitos siitä! (nainen, n. 30 v.)
- Launeen kirjaston lakkauttaminen oli harmillinen juttu. Lähikirjastoina toimii Renkomäen kirjasto, joka sekin on todella pieni. Toisena lähikirjastovaihtoehtona olisi Liipolan kirjasto, mutta se on pieni myös ja suuntautunut ja palvelee erityisesti ulkomaalaistaustaisia ja maahanmuuttajia. (nainen, n. 30 v.)

- Patomäen ulkokuntosali on todella monipuolinen. (mies ja nainen, n. 50 v.)
- Leikkipuistojen karsiminen on osunut alueellemme ikävällä tavalla. Alkaa olla pitkä matka iällä sopiviin leikkipuistoihin (kaksi naista 25–30 v.)
- Jääkentät ja niiden auraukset. Sepänniemen kenttää ei ole aurattu kunnolla. (mies, n. 43 v.)
- Renkomäkeenkin hieno ulkokuntosali (mies, n. 38 v.)
- Kisapuiston jalkapallokentät vihdoinkin kuntoon. tämän tilanteen suhteen tulisi tiedottaa myöskin enemmän. Paavolaan ehjä tekonurmi. Vaatii myös pohjan uusimista (kaksi miestä, n. 33–34 v.)
- Launeen alueella ahdasta päiväkodeissa tällä hetkellä (nainen, n. 36 v.)
- Koulumatka oltava turvallinen. Mielenterveysongelmiin apua ajoissa. Kariston koulun ahtaus -> pitää olla lähellä myös 6.luokka. Keskustan kehittäminen -> turvaa, ei lasten kanssa muutoin mennä. (kaksi naista 36–40 v.)
- Ulkokuntosaleja on tullut runsaasti. Ehkä kannattaisi markkinoida paremmin. Ulkokuntosaleilla pääsee tekemään monipuolisen treenin. (mies, n. 27 v.)
- Lähteen koululle saapuu kaivatut seinät. Iso ero koulujen viestinnässä. Lähteen koululla ei ollut lainkaan viestintää. Lähteen koululla on vaihtunut opettajat monta kertaa yhden lukuvuoden aikana. Frisbeegolf-kenttien kunnossapito on toiminut kesällä 2025. (nainen ja mies, n. 40 v.)
- Lakkitehtaantielle pyörätie kouluun tullessa (nainen, n.35 v.)

Yhteensä keskustelutettu arviolta 30 henkilöä. Kumppanuuspöydän pisteellä kävi arviolta 50 henkilöä.

2. Kun lasten määrä vähenee Lahdessa ja päiväkoteja tai kouluja joudutaan pohtimaan myös tilojen kunnon takia uudelleen, mikä on sinun mielestäsi kaikkien tärkeintä?

- pienet yksiköt parempia, ei suuria yksiköitä (nainen ja mies, n. 35 v.)
- eri asuinalueilla palveluita, ei vain suuria yksiköitä. Suuret yksiköt/ ryhmäkoot huolettavat ja niistä on nähty vain ikäviä vaikutuksia (nainen, n. 50 v.)
- suuremmat yksiköt ovat parempia. Parakkiratkaisut aina huonot. (kaksi naista ja mies, n. 45–50 v.)

3. Mikä asia sinun mielestäsi painaa eniten, kun kaupunki tekee näitä päätöksiä?

- varhaiskasvatuksen ja opetuksen laatu sekä lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat. Myös pienet ryhmäkoot (nainen ja mies, n. 35 v.)
- arjen sujuvuus ja kohtuulliset matkat (nainen, n. 50 v.)

Kohde 1: Villa Piiparin päiväkodin Onnelan toimipisteen toimintaa ei jatketa

- pohdittua, että kuinka paljon lapsiperheitä on kyseisen toimipisteen lähetyvillä, että kuinka kauas tulee lapsi viedä päivähoitoon ja onko se edes mahdollista (nainen, n. 56 v.)

Kohde 2: Lahden uimahallin suljetaan vesiliikuntakeskuksen valmistuessa

- Vesiliikuntakeskuksen tuleminen on hyvä juttu. Toivottavasti vesiliikuntakeskukseen tulee katoton vesiliukumäki, eri ikäisille/ eri pituisille altaita, joissa jalat ylettyvät pohjaan. Myös lämmintä vettä. (kaksi poikaa, 10-vuotiaita)
- Uuteen vesiliikuntakeskukseen on tärkeä saada hyppytornit (1 m, 3 m, 5 m, 7 m, 10 m) (poika, n. 16 v.)
- Uudessa uimahallissa tulisi olla vesiliukumäkiä useampi ja ei vain pikkulapsille vaan enemmän suunnattuna isommille. Lisäksi villivirta ja ulkona mahdollisuus uida, vähän niin kuin maauimalatyypinen (poika, n. 11 v.)

Kohde 3: Mukkulan alueelle rakennetaan monitoimitalo

- Tärkeä huomioida, että monitoimitaloon rakennetaan riittävästi yhteisöllisiä tiloja (nainen, n. 50 v.)

Kohde 4: Möysän päiväkotitoimitalo siirretään keskustan alueelle 2030-luvulla

- Matka pitenee hoitoon viennin suhteen. Jos tätä toteutuu, tärkeä huomioida turvallinen liikkuminen päiväkotiin kuten alikulkutunnelit ja suojatiet. (nainen, n. 28 v.)

Kohde 5: Ruoriniemen päiväkodin toiminta siirtyy Kivimaan monitoimitalon yhteyteen

- Matka kasvaa, kun tulee viedä lapset kauemmaksi päivähoitoon. Päiväkotimahdollisuuden pitäisi olla lähellä. Kivimaa on iso yksikkö. Miten tiloihin mahtuu lisää varhaiskasvatusikäisiä lapsia? Jos rakennetaan uutta, tulee lähiluonto säilyttää ja hyvät ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet kouluympäristössä. Kivimaan

koulun pihaa käytetään nyt jo aktiivisena lähiliikuntapaikkana, niin niistä ei saa ainakaan yhtään karsia. Päinvastoin lisätä, jos päiväkotia alueelle suunnitellaan. (nainen, n. 56 v.)

Kohde 7: Laune-Hennala päiväkoti toteutetaan Hennalaan

- muutos vaikuttaa hyvältä (nainen, n. 56 v.)

Kohde 8: Asemantaustan päiväkodista luovutaan

- nykyinen on vuoropäiväkoti ja sijaitsee erittäin hyvien liikenneyhteyksien päässä. Mihin vastaava toiminto aiotaan sijoittaa yhtä hyvällä saatavuudella? (nainen, n. 56 v.)

Kohde 9: Saksalan uimahalli suljetaan vesiliikuntakeskuksen valmistuessa

- uusi vesiliikuntakeskus ei korvaa lähiliikuntapaikkoja eikä Saksalan uimahallia. Eteläisestä Lahdesta tulee aikamoinen matka siirtyä lähimpään uimahalliin. (nainen, n. 56 v.)
- Saksalan uimahallissa on tällä hetkellä ainoa vauvauintialla, jossa lämpötila on normaalia lämpimämpi. Tuleeko vesiliikuntakeskukseen pienemmille lapsille lämpimämpi allas, jossa vauvauinti onnistuu? (nainen, n. 30 v.)
- Tylsää, jos Saksalan uimahalli lakkautetaan. Mutta vesiliikuntakeskus vaikuttaa hyvältä jutulta. Sinne olisi tärkeää mahdollistaa pienille lapsille/ vauvoille lämmin allas uintia varten, lisäksi erillinen vesijumppa-allas, joka ei uintiratojen yhteydessä (nainen, n. 28 v.)

Kohde 12: Kasakkamäen peruskoulu yhdistetään Kärpäsän peruskouluun

- ei pitäisi lainkaan toteuttaa. Kasakkamäen peruskoulu on pieni sopivankokoinen koulu, jossa oppiminen hyvää. (mies, n. 35 v.)
- Kasakkamäen koulun lakkauttamista on jo vastustettu. Asunto on nimenomaan ostettu koulun vuoksi alueelta. Asunnon ostaminen ja syyt siihen romuttuisivat. (nainen ja mies, n. 35 v.)
- pelastetaan Kasakkamäen koulu (mies, n. 40 v.)
- Kasakkamäen koulun lakkauttaminen huono juttu. Kärpäsän sisäilma mietityttää. Kärpäsän ja Jalkaranta alueina hyviä (kaksi naista ja mies, n. 45–50 v.)
- kaavoitetaan uutta asuinalueita. Sukupolvenvaihdos tapahtumassa. Ennusteiden tekijä suhmuroi – ennusteisiin ei voida luottaa.
9-vuotiaana liian nuori kulkemaan pitkää matkaa. Luontolähikoulu, joka vetää lapsia maakunnasta -> mielenterveyden näkökulma osaksi aluepalveluita.
Kärpäsän matalaksi -> Fazerille uusi yritystontti
Toimiva ja turvallinen yhteisö, ennaltaehkäisevään työhön: kiusaamisen ja oppimisen tuki ja toimintakulttuuri. (nainen, n. 45 v.)
- suunniteltaessa ja toteuttaessa hyvä huomioida alueen tarpeet, tiloja myös muulle kuin koulukäytölle ja saada ne tila aidosti ja helposti ulkopuolisille myös käyttöön (nainen, n. 45 v.)

Kohde 14: Kehitetään liikuntapaikkojen hallinnointi liikuntapalveluille

- edistäisi ja parantaisi liikuntapaikkojen tilannetta ja uskoakseni näyttäisi hyvältä myös asukkaiden suuntaan (nainen, n. 56 v.)

Kohde S1: Tutkitaan mahdollisuudet sijoittaa Palvelutori vuoden 2029 jälkeen kaupunkikonserninen tiloihin

-voisiko joitain toimintoja ajatella sijoitettavan kirjastojen yhteyteen? Esim. pääkirjaston tiloihin? (nainen, n. 56 v.)

Asuinalueiden eriytyminen

- yhteisölliset tilat, toimintaa myös lähiöissä, yhteisöllisyyden lisääminen, osallistuminen/ luokkarakentaminen, harrastamisen mahdollisuudet (nainen, n. 50 v.)
- parakit yms. (mies, n. 40 v.)

Onko jotain muuta, mistä haluaisit antaa palautetta?

- Maauimala jonnekin (nainen ja mies, 35 v.)
- linja-autovuorot ja pysäkit huolestuttaa -> muutosten tekeminen liian usein ja koko ajan. Bussiaikatauluvihkoja – noudettavissa tai maksua vastaan (nainen, n. 50 v.)
- Möysän uimarannalta poistui lasten leikkitelineet ja jäljelle jäi vain aikuisten kuntoilutelineitä. Olisi tärkeä saada poistettujen tilalle vastaavia telineitä nimenomaan lapsia ajatellen. (nainen, n. 28 v.)
- Kolmas sektori yhteistyössä toisiensa kanssa toteuttaa monipuolista perhekerhotoimintaa/ avointa varhaiskasvatusta monissa eri paikoissa ympäri Lahtea. Säästökohteita kun etsitte, niin olisi varmasti hyvä tarkastella kaupungin toteuttaa avointa varhaiskasvatusta. Kaupungin toiminta ei sisällöltään ole niin rikasta kuin kolmannen sektorin toteuttama, ja lisäksi kolmannella sektorilla on aidosti liitetty toimintaan mukaan tarvittavia ohjauksia toisiin palveluihin, joita perhe ehkä tarvitsee. Lahden kaupungin toiminta on hyvin passiivista käytännössä, kun taas kolmannen sektorin toimijat toimivat aktiivisesti. Tämän asian tarkastelu olisi hyvä ottaa myös aluepalveluohjelmaan mukaan ja tarkastella asiaa aidosti toteutumisen kannalta, ei sen mitään paperilla tai suunnitelmissa sanotaan. Kaupungin ei ole pakko avointa varhaiskasvatusta toteuttaa. Vähemmällä kustannuksilla pääsisi, kun tuettaisiin kolmatta sektoria asian suhteen ja lakkautettaisiin omat. (kolme naista, n. 25–35 v.)

Yhteensä keskustelutettu arviolta 20 henkilöä. Kumppanuuspöydän pisteellä kävi arviolta 35 henkilöä.

Huom!

Oli tehtyä seuraavia kirjauksia, mutta ei merkitty kohteen nimeä tai numeroa:

- päiväkotia + koulu syy muuttaa alueelle. Päiväkotia ei yksinään riitä.
- ei voi ostaa, kun ei ole hintaa. Mitä maksaa uusi rakennus?

2. Kun lasten määrä vähenee Lahdessa ja päiväkoteja tai kouluja joudutaan pohtimaan myös tilojen kunnon takia uudelleen, mikä on sinun mielestäsi kaikkien tärkeintä?

- turvata lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat, vaikka se tarkoittaisi pidempiä matkoja. Ei yhtenäiskouluja (nainen, 30 v.)
- koulut tulisi olla lähellä (mies, 30 v.)
- lähikoulujen säilyminen ja pienet ryhmäkoot (nainen, 35 v.)
- päiväkoteja ja kouluja ei saa liikaa vähentää (nainen, 25 v.)
- pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä. (mies, 39 v.)
- ryhmäkoot kohtuullisina. Lähikoulujen ja päiväkotien säilyttäminen. Luonto lähellä, huomioiminen pihasuunnittelussa. Erityisryhmien huomioiminen (nainen, 35 v.)
- turvata lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat, vaikka se tarkoittaisi pidempiä matkoja sekä pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä. Miettiä, miten lisätä lasten/ lapsiperheiden määrää (nainen ja mies, 35 v.)
- pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä. Ryhmäkoot eivät saa kasvaa liikaa. Tukea tarvitsevien lasten tukeminen (nainen, 40 v.)
- pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä sekä korjata olemassa olevia rakennuksia, jos se on turvallista ja taloudellisesti järkevää (mies, 65 v.)
- turvata lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat, vaikka se tarkoittaisi pidempiä matkoja sekä pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä. Viihtyisät pihat ja kohtuulliset ryhmäkoot (nainen, 35 v.)
- pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä sekä korjata olemassa olevia rakennuksia, jos se on turvallista ja taloudellisesti järkevää (nainen, 45 v.)

3. Mikä asia sinun mielestäsi painaa eniten, kun kaupunki tekee näitä päätöksiä?

- varhaiskasvatuksen ja opetuksen laatu (nainen, 30 v.)
- alueellinen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus. Kaikille yhtäläinen mahdollisuus niihin (mies 30 v.)
- Isot koulut ja isot luokat huolestuttaa, koulujen turvallisuus -> resurssipula, henkilökunta kuormittuu (nainen, 35 v.)
- turvalliset aikuiset. Ei suurta vaihtuvuutta -> lapsille turvaa (nainen, 25 v.)
- Vaihtoehdot ovat ristiriidassa palveluverkon muutosten kanssa (mies, 39 v.)

- lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat. Henkilöstön pysyvyys, lisää turvallisuuden tunnetta. Turvalliset tilat ja turvalliset aikuiset. Lähikoulun tilat riittävät, ettei koulu vaihdu turhan usein. (nainen, 35 v.)
- lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat. Arjen sujuvuus ja kohtuulliset matkat. Kaupungin taloudellinen kestävyys. Budjetissa pysyminen (nainen ja mies, 35 v.)
- varhaiskasvatuksen ja opetuksen laatu sekä lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat (nainen, 40 v.)
- kaikki vaihtoehdot (mies, 65 v.)
- Arjen sujuvuus ja kohtuulliset matkat (nainen, 35 v.)
- Arjen sujuvuus ja kohtuulliset matkat sekä alueellinen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus (nainen, 45 v.)

Kohde 1: Villa Piiparin päiväkodin Onnelan toimipisteen toimintaa ei jatketa

- Onnelan piha on hyvä. Harmi, että poistuu. Vastaavanlaisia pihoja olisi hyvä olla. (nainen, 35 v.)

Kohde 2: Lahden uimahallin suljetaan vesiliikuntakeskuksen valmistuessa

- vesiliikuntakeskus JES! Ei haittaa, että suljetaan pieniä halleja -> hyvä. (mies, 60 v.)

Kohde 3: Mukkulan alueelle rakennetaan monitoimitalo

- monitoimitalojen monipuolisempi käyttömahdollisuus. Nyt hankalasti tai mahdottomasti varattavissa (liikuntatilojen ulkopuoliset tilat) (nainen, 43 v.)
- Koulun koko on liian suuri (nainen, 30 v.)

Kohde 7: Laune-Hennala päiväkotitoimitus toteutetaan Hennalaan

- tehkää terveellisiä rakennuksia. Rakennukset menevät liikaa huonoon kuntoon (nainen, 30 v.)

Kohde 12: Kasakkamäen peruskoulu yhdistetään Kärpäsen peruskouluun

- Ei hyvä. En halua lastani Kärpäsen kouluun (nainen, 35 v.)

Kohde 14: Kehitetään liikuntapaikkojen hallinnointi liikuntapalveluille

- erinomainen ehdotus! Miten ei ole jo aikaisemmin siirtoa tehty (mies, 50 v.)

Asuinalueiden eriytyminen

- Lahdessa saattaa esiintyä eriytymistä. Yhteisöllisyyttä kaivattaisiin enemmän ja harrastusmahdollisuuksia lähialueille (nainen, 30 v.)
- köyhät vs. varakkaat. Halvempia asuntoja, että ihmisillä olisi varaa muuttaa palveluiden lähelle. Parempi julkinen liikenne. Syrjäseudulta pääsee huonommin. (mies, 30 v.)
- Asuinalueiden eriytyminen ei ole hyvä juttu, ”koulushoppailua”. Asuinalueiden tasaaminen, maahanmuuttopolitiikka. (nainen, 35 v.)
- vähentää alueiden vuokratasoeroja (nainen, 25 v.)
- sosioekonominen asema, asuntojen hinnat. Kaupunki voisi rakentaa omakotialueille, lisätä vuokra-asuntoja (nainen, 35 v.)

- kunnostaa vanhempia kerrostaloja ja rivitaloja. Ei keskitetä huonoja asuntoja tietylle alueelle. Valaistuksen ja valvonnan lisääminen, katuvalot. Alueiden vetovoiman lisääminen, yritysten houkuttelevuus (nainen ja mies, 35 v.)
- Palveluiden lisääminen -> saatavuus paranee. Yhteisöllisyys. Alueellisia tapahtumia, ilmoitustaulut. Eri taustoista tulevien osallistamista ja mukaan ottamista (nainen, 40 v.)
- yhteiskuntaluokat (nainen, 35 v.)

Onko jotain muuta, mistä haluaisit antaa palautetta?

- Joutjärven alue on hyvä. Nykyisin alueella on vain pieniä puistoja. (nainen, 35 v.)
- Ulkokuntosalit on mahtava juttu! Lahdessa on ilahduttavan paljon mahdollisuuksia liikkua omatoimisesti. (nainen, 43 v.)
- narkomaanien yhteishoito eri toimijoiden kanssa, nyt ei toimi. Harrastusmahdollisuuksiin hauskaa ja höntsiä kaikenikäisille. (nainen, 30 v.)
- palveluverkon muutosehdotukset voivat hankaloittaa ihmisten elämää (nainen, 25 v.)
- otsonoitu vesi, astmaatit ja atoopikot eivät voi uida kloorivedessä (mies, 30 v.)
- Olen tykännyt asua Lahdessa (nainen 25 v.)
- ei pidä suosia keskustassa asuvia, koska julkinen liikenne ei ole tarpeeksi hyvä (mies, 39 v.)
- voisiko kaupunki tarjota maksuttomia harrastusvuoroja (vähävaraisille) lapsiperheille? (nainen, 35 v)
- lapsille uimista. Someaktiivisuus kaupungin ja esim. liikuntapaikkojen tiedottamisessa (nainen ja mies, 35 v.)
- Trion seutu on päihdekeskeistä. Lahdesta tullut turvattomampi. Henkilökunnan tiedottaminen muutoksista (nainen, 40 v.)
- Tyttö käy Lähteen koulua ja on tyytyväinen. Äiti pitää Lahtea parhaana! Ovat asuneet Lappeenrannassa ja Järvenpäässä ennen (nainen ja nainen, 40 ja 13 v.)
- Kampus keskustaan, JES! Hyviä, tulevaisuuteen katsovia päätöksiä tekeillä. Hienoa, että kehitetään (mies, 60 v.)
- ei ole oikein sanottavaa, kun omalla alueella on asiat hyvin (mies, 50 v.)
- koskien kaikkien päiväkoteja ja uimahalleja: lakkauttamiset ovat huono juttu. Monitoimitaloissa olisi hyvä olla eriytettynä, eikä kaikki samassa tilassa. Urheilukeskukseen tuleva vesiliikuntakeskus on kuitenkin hyvä juttu. Saksalassa perheen lapset ovat käyneet vauvauinnissa ja uimahallista on hyviä muistoja (mies, 35 v.)

Yhteensä keskustelutettu arviolta 20 henkilöä. Kumppanuuspöydän pisteellä kävi arviolta 40 henkilöä.

Kerro Pois! – keskustelutilaisuus 3.5.2026

Koko perheen kevättapahtuma, Rakokiven kulttuuripuisto, Laturitie

2. Kun lasten määrä vähenee (Lahdessa 2800 alle 15-vuotiaasta lasta vähemmän vuonna 2040) ja päiväkoteja tai kouluja joudutaan pohtimaan myös tilojen kunnon takia uudelleen, mikä on sinun mielestäsi kaikkein tärkeintä?

- turvallinen liikkuminen = teiden kunto, urheilukentän uusiminen, palvelut pitää säilyä
- isot, toimivat koulut: kasvatustyöhön panostettava, että nuoret osaisi käyttäytyä. (M65v)
- Pelko että poismuuttajia, kun ei ole koulu vieressä. (M75v)
- Pienet koulut parempi, vähemmän kiusaamista (M 65v)
- pieniä kyläkouluja mieluummin (M70v)
- pienet koulut (M40v+perhe)
- pieni koulu (M+N40v)
- iso koulu (M10v)
- isot yksiköt vaikeita aroille lapsille => avotilat huonoja. Ymmärretään että säästetään ja tilat vähenee, mutta ei hyvä lapsen kannalta. koulukuljetukset.(m+n85v)
- etäisyydet tulisi olla järkevät => myös iltapäivätoiminnan osalta. kestävä liikkuminen: pyörällä kuljettava matka. tilojen käyttö parempi kuin tyhjät tilat (m40v)
- Korjata olemassa olevia rakennuksia, jos se on turvallista ja taloudellisesti järkevää (N31v)
 - pienet ryhmät max 15 + huomioiden erityislapset. riittävästi aikuisia per ryhmä sekä päiväkotiin että kouluun. (N31v)

3. Mikä asia sinun mielestäsi pitäisi painaa eniten, kun kaupunki tekee näitä päätöksiä? Miksi juuri se?

- pelko, että pidemmät matkat saa muuttamaan lapsiperheitä pois (M75v)
- kaikki on tärkeitä, kuitenkin hyvä ajatella pitkän tähtäimen näkymä (M+N40v)
- pienet koulut yhteisöllisempiä ja rauhallisempia (m+N85v)
- ei kohtuuttoman pitkiä matkoja koululaisille => rakennukset tehty heitä varten (m40v)
- lasten ja perheiden kokonaisvaltainen hyvinvointi ja alueen veto- ja pitovoima (n31v)

4. Palvelukokemukset

Millaisia kokemuksia sinulla on oman asuinalueesi palveluista arjessa?

Onko jokin palvelu, josta olet erityisen huolissasi nyt tai tulevaisuudessa?

Entä onko jokin palvelu tai asia, joka toimii mielestäsi erityisen hyvin tai ilahduttaa?

- Villähteellä kaikki toimii, ei mitään ihmeempää mistä huolissaan, ilahduttaa kirjasto ja uimahalli (M65v)
- hyvä asuinalue, talvisin kadut huonossa kunnossa. Kalusto tyhjentää liittymän kohdalle. (m75v)
- Hyvä asuinalue, harmi, että jäänyt alue nyt (M65v)
- pankki puuttuu, muuten ihan hyvät. bussi toimii, ei käytä kirjastoa. ylijäämäruoka on ollut hyödyksi (Loisto) (M70v)
- kirkonkylä: palvelut heikentyy. 5 isoa kompleksia puretaan. kaavoitukseen huomio! kulttuuriympäristöä pidettävä jotenkin yllä.
- hyvää: Rakokiven palvelut suht. lähellä (M40v+perhe)
- Rakokiven koulussa psykologipalvelut yms. toimii. Alueella hyvät palvelut (uimahalli, joukkoliikenne hyvä yllätys, miten hyvin toimii) ((m+N 40v)
- terveyspalvelut: pitkään pitänyt tulla uusi sotekeskus, pääsy lääkärille vaikeutunut. apteekki ja ruokakaupat hyvät Rakokivessä. joukkoliikenne toimii, mutta aikataulut muuttuu jatkuvasti (M+N85v)

- rakokiven alueella tehty paljon parannuksia, mitkä ilahduttavat. ilman palveluita tuskin asuttaisiin rakokivessä (m40v)
- Sylvön mattoranta säilytettävä. rakokiven liikennejärjestelyt hyvät. rakokiven valaistus hyvä. kirjastoon tarvittaisiin kirjastonuorisotyöntekijä iltaisin. nuorisotilassa aika/tila myös 1-3 luokkalaisille. miksei kaikki 6-luokkalaiset mene Nastopoliin. miksi vain kirkonkyläläiset? Aurinkorinteen päiväkotia säilytettävä. Yläkoulu kirkolle. Kirkonkylän pihan leikki- ja liikuntapaikat pitää säilyttää. Turranmetsä ja -suo luonnonsuojelualueeksi.
- Ryhmäkeskustelu (perhe 40v+koululaiset, 2x68v, 30v, N55v, M45v, M45v)
 - kirkonkylän elinvoima?
 - yläkoulun sijainti (ei välttämättä ole hyvä, että keskitetään Rakokiveen)
 - terveysaseman tarve
 - palvelut aika ok, ei saa vähentää
 - Nastolan alueelle lisää ulkokuntosalilaitteita
 - oppimisen tuen haasteet, epäoikeudenmukaisuuden kokemus
 - hyviin pyöräteihin ja esim. Pajulahteen ollaan tyytyväisiä.
 - kun wipak tulee, miten jo tehdyt ja tulevat päätökset vaikuttavat?
 - kirkonkylälle kunnon muistaminen ”hautajaisten” yhteyteen – tsemppipalkinto!
 - kirkonkylän piha-alueelle kuntolaitteita, mukava viheralue
- pääasiassa ihan hyvät kokemukset. huolissan kouluista ja ryhmäkoosta. ruokakaupat ilahduttaa.

Karttamerkinnät. Merkitse karttaan huolen ja ilon paikat)

1. Millaisia kokemuksia sinulla on oman asuinalueesi palveluista arjessa?

- hyviä
- hyvin toimii tällä hetkellä

2. Onko jokin palvelu, josta olet erityisen huolissasi nyt tai tulevaisuudessa?

- terveyskeskus
- matonpesupaikka kirkolla?
- terveysasema ja koulut
- Kanervan koulu takas
- Novart takas
- yläkoulun tulevaisuus ja perheiden palveluiden tilanne => onko perheille houkutteleva jatkossa
- rakokivestä puuttuu taaperoikäisten leikkipaikka. päiväkodin pihaa ei voi käyttää päivisin

3. Entä onko jokin palvelu tai asia, joka toimii mielestäsi erityisen hyvin tai ilahduttaa?

- kirjasto
- Kesäteatteri muutti pois Taarastista Immilän myllylle. Miten autoton pääsee sinne?
- kirkonkylän koulun leikkipaikka säilytettävä vaikka koulu lakkaa

5. Asuinalueiden eriytyminen

Kun puhutaan asuinalueiden eriytymisestä, mitä se sinun mielestäsi tarkoittaa

Lahdessa? Mitä kaupunki voisi mielestäsi tehdä, jotta eriytymistä voitaisiin vähentää?

- ”Karisto on vaurain”, ollaanko panostettu tasaisesti alueisiin. Tulisi pyrkiä tasa-arvoiseen palveluiden satsaukseen. Laitamille myös jotain investointeja (M+N 40v)

- Nastola jäänyt toisarvoiseen asemaan vrt. Lahteen, monta asiaa jäänyt hoitamatta/tekemättä. Kuinka suurta ryhmää palvelee esim. huippu-urheilun suorituspaikat (urheilukeskus) (M+N 85v)
- ei kokemusta segregatiosta (m40v)
- tarkoittaa polarisaatiota: tulee hyviä ja huonoja alueita. Voidaan vähentää rakentamalla kaupungin vuokra-asuntoja monille alueille. Ei keskitetä niitä esim. Nastolassa Niinitielle tai Lahdessa Liipolaan. (n31v)

6. Onko jotain muuta, mistä haluat antaa palautetta.

- Villähde: lähipuut Laulurastaantie, työ jäi kesken. aluskasvusto rehottaa (M65 v)
- hammaslääkäripalveluista kiitosta, uudistettu uimahalli ei ole tullut käytyä, kun vanhasta jäi kammo (M75v)
- Uimarannat siistiksi! Harjun terveys toiminut hyvin. Kirkonkylälle kuntalaitteita. Suntiontien viitta huonossa kunnossa. kyltit kuntoon (M65v)
- raivaus tienvarsilta, Taarasti peittynyt näkymä. Kumian mylly nykyisin kasvuston peitossa.
- Siisteys: koulun päätyttyä koululaiset ostaa kaupasta ja levittää roskia. Ehkä videovalvontaa lisäämällä. (M40v+ perhe)
- Kirkonkylän koulun lopettaminen hoidettiin huonosti. Tiedottaminen. Opettajaresurssin tiedottaminen. Liikuntapalvelut, luontoreitit hyvät. Seittipuisto on ok, mutta pyöräilyratoja ja maastoreittejä kaivataan sekä omatoimisia harrastusmahdollisuuksia. LahtiBasketin info ja harrastusmahdollisuus Rakokiven alueella hyvä. 60 lasta Loistosta (M+N 40v)
- Nastola jäänyt Lahden peräkyläksi ja se harmittaa (M+N 85v)
- rakokivessä on kaikki, mitä mä tarvin (m40v)
- lahden kaupunki on hienosti onnistunut myymään Lahtea maailmalle, Jee! Liikuntapalvelut edullisia. Nastolassa oma uimahalli ja kuntosali! (n31v)
- Lanunpuistoon äänikierros, eli patsaiden viereen tulisi QR koodi, josta aukeaisi äänite joka kertoisi patsaasta.

Haastattelulomake

Kerro Pois! -tilaisuus paikka_____ **päivä**_____

Haastattelukysymykset

1. Kirjaa ylös vastaajan ikä _____ **ja sukupuoli** _____

2. Kun lasten määrä vähenee (Lahdessa noin 3000 alle 15-vuotiasta lasta vähemmän vuonna 2040) ja päiväkoteja tai kouluja joudutaan pohtimaan myös tilojen kunnon takia uudelleen, mikä on sinun mielestäsi kaikkein tärkeintä?

(Kuuntele, älä tarjoa vaihtoehtoja ellei tarvetta, alla kuitenkin ehdotuksia keskusteluun)

- Turvata lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat, vaikka se tarkoittaisi pidempiä matkoja
- Pitää päiväkodit ja koulut mahdollisimman lähellä lapsia, vaikka yksiköt olisivat pieniä
- Keskittää toimintaa harvempiin, parempikuntoisiin ja tarkoituksenmukaisiin rakennuksiin
- Korjata olemassa olevia rakennuksia, jos se on turvallista ja taloudellisesti järkevää
- Etsiä joustavia ratkaisuja (esim. suuremmat yksiköt, kuljetukset, palvelujen yhdistäminen)
- En osaa sanoa

Tarvittaessa jatko:

Jos pitäisi valita 1–2 asiaa, mitkä nousevat tärkeimmiksi? Kirjaa alle tärkeimmät, tai ympyröi ylläolevista vaihtoehdoista

3. Mikä asia sinun mielestäsi pitäisi painaa eniten, kun kaupunki tekee näitä päätöksiä? Miksi juuri se? (Kuuntele, älä tarjoa vaihtoehtoja ellei tarvetta, alla kuitenkin ehdotuksia keskusteluun)

- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen laatu
- Lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset tilat
- Arjen sujuvuus ja kohtuulliset matkat
- Alueellinen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus
- Alueen elinvoima ja yhteisöllisyys
- Kaupungin taloudellinen kestävyys
- En osaa sanoa

Kirjaa vastaus tai ympyröi yllä olevista vaihtoehdoista.

4. Ehdotukset palveluverkon muutoksiksi

Aluepalveluohjelmassa on tehty ehdotuksia palveluverkon muutoksiksi päiväkotien, koulujen ja uimahallien osalta. (Näytä kartalta kohteita) Haluatko kommentoida jotain kohdetta?

Kohteen nimi_____

Miten arvioit ehdotetun muutoksen vaikuttavan omaan arkeesi tai alueesi asukkaiden arkeen ja palveluihin? Jos muutos tehdään, mitä kaupungin pitäisi erityisesti huomioida?

Kohteen nimi_____

Miten arvioit ehdotetun muutoksen vaikuttavan omaan arkeesi tai alueesi asukkaiden arkeen ja palveluihin? Jos muutos tehdään, mitä kaupungin pitäisi erityisesti huomioida?

Kohteen nimi_____

Miten arvioit ehdotetun muutoksen vaikuttavan omaan arkeesi tai alueesi asukkaiden arkeen ja palveluihin? Jos muutos tehdään, mitä kaupungin pitäisi erityisesti huomioida?

5. Asuinalueiden eriytyminen

Kun puhutaan asuinalueiden eriytymisestä, mitä se sinun mielestäsi tarkoittaa Lahdessa? Mitä kaupunki voisi mielestäsi tehdä, jotta eriytymistä voitaisiin vähentää?

6. Onko jotain muuta, mistä haluat antaa palautetta.

Kerro lopuksi aluepalveluohjelman ehdotusta voi kommentoida vastaamalla kyselyyn tai osallistumalla muihin KerroPois tilaisuuksiin tai 9.6. Palvelutorilla pidettävään asukastilaisuuteen. Nettisivu löytyy lahti.fi/aluepalveluohjelma